

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

92

Vragen van het lid **Sjoerdsma** (D66) aan de Ministers voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking en van Veiligheid en Justitie over *het farmaceutische bedrijf Mylan dat zich in Nederland heeft gevestigd en mogelijk doodstraf-medicatie levert aan Amerikaanse gevangenen* (ingezonden 31 augustus 2015).

Antwoord van Minister **Ploumen** (Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking) (ontvangen 23 september 2015).

Vraag 1

Herinnert u zich uw antwoord op eerdere vragen over het Nederlandse farmaceutische bedrijf Mylan waarin u aangaf dat het kabinet kan bevestigen noch ontkennen dat Mylan het spierverslappende middel rocuroniumbromide levert aan Amerikaanse gevangenen ter uitvoering van de doodstraf?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Heeft u inmiddels nader onderzoek gedaan of door het Nederlandse bedrijf inderdaad geen executiemiddelen zijn dan wel worden geleverd aan Amerikaanse gevangenen, ook niet via het productieland India?

Antwoord 2

Sinds de beantwoording van de in vraag 1 genoemde Kamervragen heeft het Ministerie van Buitenlandse Zaken over deze kwestie verschillende malen contact gehad zowel met Mylan zelf, als met belegger APG, mensenrechtenngo Reprieve, en de Nederlandse advocaat Stapert. Ook de ambassade in Washington, D.C. heeft bij lokale contacten navraag gedaan.

Vraag 3

Bent u ervan op de hoogte dat de Amerikaanse staat Virginia op zeer korte termijn een aantal executies wil uitvoeren middels de dodelijke injectie bestaande uit drie verschillende drugs waaronder het spierverslappende middel rocuroniumbromide?

¹ Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2014–2015, nr. 2065

Antwoord 3

Ja, mij is bekend dat op 1 oktober een executie is gepland in Virginia. Ook is bekend dat rocuroniumbromide één van de drie middelen is die bij executies in Virginia in het verleden is toegediend. Of rocuroniumbromide ook voor de aanstaande executie zal worden ingezet, is mij niet bekend.

Vraag 4

Nu vrijwel alle andere farmaceutische bedrijven maatregelen hebben genomen die verkoop en doorverkoop van medicatie aan Amerikaanse gevangenen voorkomen, welke garantie kan Mylan geven dat het middel rocuroniumbromide niet rechtstreeks dan wel via India of groothandelaren is doorverkocht aan Amerikaanse gevangenen ter uitvoering van de doodstraf?

Antwoord 4

Op 18 augustus jl. vond op het Ministerie van Buitenlandse Zaken een gesprek plaats met een delegatie van Mylan. In het gesprek heeft Mylan aangegeven die garantie niet te kunnen geven.

Vraag 7

Deelt u de mening dat Nederlandse farmaceutische bedrijven alles in het werk moeten stellen om zelfs het risico van gebruik van medicatie voor uitvoering van de doodstraf te voorkomen?

Antwoord 7

Ja.

Vraag 5, 6 en 8

Wat was de uitkomst van het door u aangekondigde gesprek met Mylan over het beleid en de intenties van het bedrijf?

Is Mylan bereid om als Nederlands bedrijf zelf expliciete maatregelen te treffen die ervoor zorgen dat medicijnen die door het bedrijf worden gemaakt, niet kunnen worden gekocht door of doorverkocht aan Amerikaanse gevangenen voor dodelijke injecties?

Bent u van mening dat Mylan bindende afspraken dient te hebben met distributeurs in lijn met industriestandaarden om te voorkomen dat medicijnen gebruikt kunnen worden bij executies?

Bent u bereid met spoed wetgeving te introduceren om Mylan te dwingen zich te conformeren aan de wereldwijde standaarden van de farmaceutische industrie en om Mylan te dwingen het maximaal haalbare te doen om te voorkomen dat door Mylan geproduceerde medicijnen worden gebruikt in executies?

Antwoord 5, 6 en 8

In het gesprek dat op 18 augustus jl. op het Ministerie van Buitenlandse Zaken plaats vond met een delegatie van Mylan, is van de zijde van het ministerie het volgende naar voren gebracht:

- Mylan dient zich als Nederlands bedrijf te conformeren aan het Nederlandse MVO-beleid. Dat houdt onder meer in dat het bedrijf betrokkenheid bij mensenrechtenschendingen, ook in het buitenland, moet voorkomen. Nederland beschouwt de doodstraf als een ernstige mensenrechtenschending.
- Om die reden is het wenselijk dat Mylan contractuele afspraken met distributeurs maakt om het risico te beperken dat zijn producten voor de doodstraf worden aangewend.
- De door Reprieve geleverde documentatie dat de middelen van Mylan in het bezit zijn van gevangenen in Virginia is door het ministerie met Mylan gedeeld.

Tijdens het gesprek liet Mylan weten niet van plan te zijn contractuele afspraken te maken met distributeurs om te voorkomen dat het middel in kwestie voor dodelijke injecties wordt gebruikt. Het bedrijf voerde hiervoor aan dat gevangenisziekenhuizen het middel wel moeten kunnen gebruiken voor legitieme doeleinden (anesthesie), en dat contractuele afspraken nooit kunnen garanderen dat producten voor oneigenlijke doelen worden ingezet.

Mylan gaf verder aan niet op de hoogte te zijn van de aankoop van Mylan-producten door het *Virginia Department of Corrections* (VDOC). Kort na het gesprek heeft het bedrijf contact gezocht met het VDOC om zich ervan te vergewissen dat de rocuroniumbromide van Mylan niet zou worden gebruikt voor het uitvoeren van de doodstraf. Op 28 augustus bracht Mylan een persverklaring uit over de kwestie, waarin de brief aan het VDOC wordt genoemd.² Een reactie op de brief is nog niet bekend.

Het kabinet verwacht dat Mylan aanvullende, proactieve stappen neemt om zijn maatschappelijke verantwoordelijkheid te nemen, en dat het hierover in gesprek blijft met het Ministerie van Buitenlandse Zaken. Ook het ministerie zet zich in om deze situatie in de toekomst te voorkomen. Omdat het handelsbeleid een EU-bevoegdheid betreft, geeft het kabinet hiertoe de voorkeur aan regelgeving op EU-niveau. Zoals eerder gemeld wordt EU-verordening 1236/2005³ momenteel herzien. Nederland zet zich ervoor in ook «tussenhandeldiensten» onder de verordening te laten vallen, en rocuroniumbromide toe te voegen aan de lijst van vergunningplichtige stoffen. Dat houdt in dat ook de handel van Mylan in rocuroniumbromide van India naar de VS onder de EU-exportcontrole zou gaan vallen, vanwege de tussenhandeldiensten die plaatsvinden in het hoofdkantoor van Mylan N.V. in Nederland.

Advocaat Stapert heeft tegen Mylan een melding ingediend bij het Nationaal Contactpunt (NCP) OESO-richtlijnen voor Multinationale Ondernemingen. Het NCP heeft inmiddels aangegeven de zaak in behandeling te nemen.⁴ Dat wil zeggen dat het NCP gaat bemiddelen tussen Mylan en Stapert. Mogelijk leidt deze bemiddeling tot een oplossing. Het NCP zal in elk geval met aanbevelingen komen.

Vraag 9

In hoeverre vindt u in dit geval de «amorele werkwijze» van de Belastingdienst, waarbij de Belastingdienst bij de vestiging van buitenlandse ondernemingen geen waardeoordeel geeft over de oorsprong van de inkomsten en ook geen contact opneemt met het Ministerie van Buitenlandse zaken dan wel van Veiligheid en Justitie, nog houdbaar indien een bedrijf activiteiten heeft die haaks staan op Nederlands beleid en een principieel Kabinetsstandpunt en Nederlandse pensioenfondsen die beleggen in het bedrijf, in ernstige verlegenheid brengen?

Antwoord 9

Hoewel Mylan in Nederland is geregistreerd als naamloze vennootschap, verwacht het bedrijf na een transitiefase uitsluitend in het Verenigd Koninkrijk belastingplichtig te zijn.⁵ De Belastingdienst heeft overigens geen zeggenschap over de registratie van bedrijven in Nederland. Het Handelsregister wordt beheerd door de Kamer van Koophandel, maar deze heeft geen wettelijke titel om de registratie van Mylan te weigeren. Daarvan is pas sprake als de activiteitenomschrijving van de onderneming het begaan van één of meer misdrijven inhoudt.

² <http://newsroom.mylan.com/index.php?s=2429&item=123349>

³ Verordening (EG) nr. 1236/2005 van de Raad van 27 juni 2005 met betrekking tot de handel in bepaalde goederen die gebruikt zouden kunnen worden voor de doodstraf, foltering of andere wrede, onmenselijke of ontorende behandeling of bestraffing.

⁴ <http://www.oesorichtlijnen.nl/binaries/oeso-richtlijnen/documenten/publicatie/2015/7/17/initial-assessment-mylan/initial-assessment-stapert-mylan-17-july-2015.pdf>

⁵ <http://files.shareholder.com/downloads/ABEA-2LQZGT/0x0xS1193125-15-116260/1623613/filing.pdf>